


# TEORİK TEMEL HİJYEN BİLGİSİ

Öğr. Gör. Dr. GÜLSÜM DEMİR KAYA



## HİJYEN

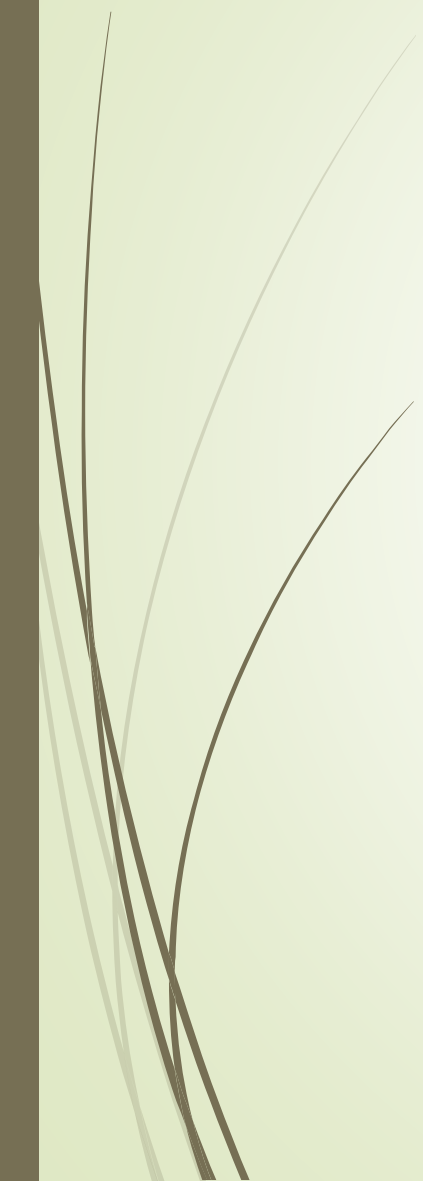
Hijyen kavramı Türk Dil Kurumuna göre; “sağlık bilgisi ile ilgili bir terim olmak üzere, **sağlığa zarar verecek ortamlardan kurtulmak için yapılacak uygulamalar ve alınan temizlik önlemleri**” olarak tanımlanmaktadır.



İşletmeler için hijyen, çeşitli nedenlerden dolayı önemli bir konu olarak ele alınmaktadır. Bunlar sosyal ve örgütsel nedenlerle açıklanabilir. Tüketicilerin giderek hijyen konusunda bilinçlenmesi ve bu konudaki ihmallerin sağlık sorunlarına yol açması işletmelerin bu konuda çalışma yapmalarını sağlamıştır. Temiz, özenli, estetik değerlere uygun olarak yöneticilerin, çalışanların, üreticilerin, tedarikçilerin ve uzmanların iş birliği sonucu uygun ortamların oluşturulması öncelikli hâle getirilmiştir.




# Hijyen Kuralları

- Kişisel hijyen
  - Kullanım alanlarında hijyen
- 


# Kişisel Hijyen

Bireyler kendilerine sunulmuş tüm hizmetlerin hijyenik şartlarda kendilerine sunulmuş olduğuna inanmak isterler. Bunun yanında çalışanların sağlıklı ve hijyenik bir ortamda işlerini yapmaları hem kendileri hem de kurumlara gelen bireyler açısından önemlidir.



Kişisel hijyen uygulamaları her bireyde farklılık gösterebilmektedir. Ancak başlıca dikkat edilmesi gereken noktalar aşağıdaki gibidir:

- Kişisel hijyen açısından en önemli kural vücut temizliğidir. Sık sık duş alınmalı, el, yüz ve saç bakımı yapılmalı, ağız ve diş sağlığına dikkat edilmelidir.
- Kadın çalışanların hafif bir makyaj yapması, takı ve aksesuardan kaçınması tercih edilmektedir.

- 
- Birim yöneticileri dışında işin niteliğine göre işletme üniformalarının giyilmesi ve bunların hijyen kurallarına uygun olması beklenmektedir.
  - Ayak sağlığı da kişisel hijyenin uygulanmasında göz önüne alınması gereken önemli bir faktördür. Uzun süre ayakta kalındığı için doğru ayakkabı seçiminin yapılması bunun dışında ayakkabının olmadığı zaman içerisinde gerekli bakımların uygulanması beklenmektedir.

# Kullanım Alanlarında Hijyen

Öncelikle bireysel hijyen yerine getirilmeli, sonrasında alana ilişkin işlemler yapılmalıdır. Bunun için bazı koşulların sağlanması gerekmektedir. Çalışanların kullandığı tuvaletler, lavabolar, duşlar, soyunma odaları ve diğer kullanım alanlarınının sahip olması gereken koşullar hijyen kurallarına uygun olmalıdır.

Kullanım alanlarında diğer önemli bir hijyen faktörü su ile ilgili olmaktadır. Kullanılacak suyun hijyenik koşullarda olması gerekmektedir.


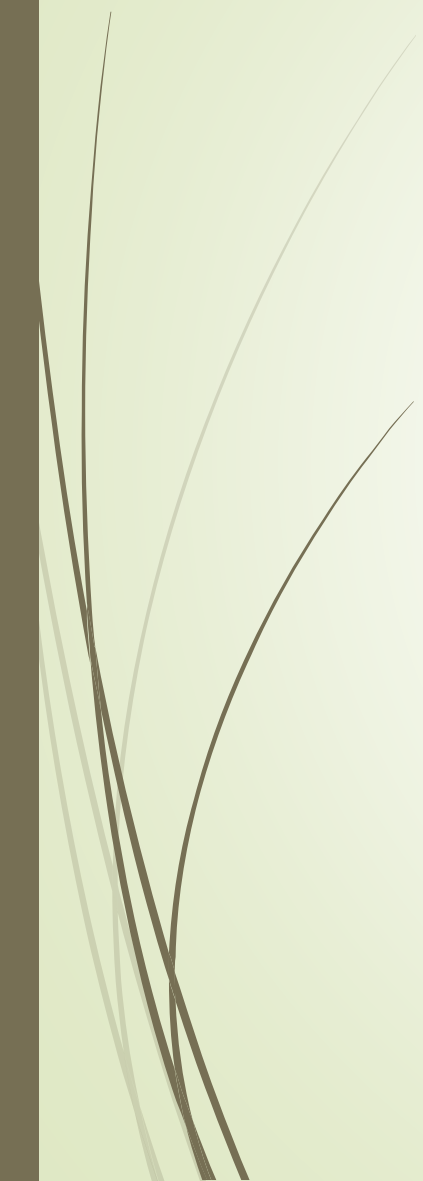



# Uyulması Gereken Temel ilkeler


- Süreklilik İlkesi
- Sessizlik İlkesi
- Doğru Zamanlama İlkesi
- Verimlilik İlkesi
- Hijyen Sağlama İlkesi
- Kalite İlkesi
- İletişim İlkesi

# Temizliğin Temel Kuralları

- Temizliğe başlamadan önce toprak, kum, çöp gibi temizliği engelleyici her türlü madde tüm yüzeyden uzaklaştırılmalıdır.
- Rahatsız etmeyen veya en az rahatsızlık veren temizlik yöntemleri kullanılmalıdır. Bu kurala belirli saatlerde, özellikle sabah erken veya gece geç saatlerde yapılacak temizlikte uymak çok daha fazla önemlidir.
- Temizlenen yüzey mümkün olduğunca en mükemmel duruma getirilmelidir.

- 
- 
- Temizlik esnasında güvenlik risk ve tehlikelerinin farkında olunmalıdır.
  - Temizlenen yüzeyden çıkarılan kir ve toz başka bir alana taşınmamalıdır.
  - Temizlik mümkün olan en kısa sürede yerine getirilmelidir.

- 
- Temizlikte kullanılan araç-gereçler amaçları dışında kullanmamalıdır.
  - Kirli araçlarla temizlik yapılmamalıdır.
  - Islak alanların temizliğinde eldiven kullanılmalıdır. (Banyo, tuvalet ve lavabo)
  - Temizliğe başlamadan önce çalışma alanına **uyarı levhaları** konulmalıdır.
  - Islak zeminler kurumadan levha kaldırılmamalıdır.
  - Temizlik sırasında malzemeler geliş geçişi engelleyecek şekilde bırakılmamalıdır.

- 
- Çalışırken eller ve üniformalar temiz tutulmalıdır.
  - Temizlik bezleri ve araçlar kullandıktan sonra temiz ve kuru olarak muhafaza edilmelidir.
  - Temizlik yapılan alanlar sıkça havalandırılmalıdır.
  - Çöpler cinslerine göre ayrıştırılarak işletme istekleri doğrultusunda toplanmalıdır.
  - Vücudun kimyasallardan korunması için eldiven ile birlikte gerektiğinde maske ve gözlük takarak koruma sağlanmalıdır.
  - Tüm temizlik malzemelerinin saklanacağı özel bir yerin olmasına dikkat edilmelidir.
  - Haşere varsa hemen rapor edilmelidir.

# Temizlik Süresini Etkileyen Faktörler

- İşgörenden kaynaklanan faktörler
- Temizlenecek alan ve yüzeyden kaynaklanan faktörler
- Çalışma koşullarından kaynaklanan faktörler

# İşgörenden Kaynaklanan Faktörler

- İşgörenin eğitimi
- İřgörenin deneyimi
- İşgörenin yaşı, fiziksel yapısı ve gücü
- İşgörenin sağlığı ve engelleri
- Takım çalışmasına uygunluğu
- İşgörenin çalışma disiplini
- İřgörenin motivasyonu

# Çalışma Koşullarından Kaynaklanan Faktörler

- Temizliğin yapılma sıklığı
- Temizlik araç, malzeme maddelerinin türü, miktarı ve durumu
- Temizlik araç, malzeme ve maddelerinin temizlenecek alana uzaklığı
- Fiziksel çalışma koşulları(örneğin; temizlenecek ortamın ısısı, aydınlatması, havalandırması vb.)



# Temizlenecek Alan ve Yüzeyden Kaynaklanan Faktörler


- Temizlenecek toplam alan
- Alandaki insan sayısı ve yoğunluğu
- Yüzeyin türü ve yaşı
- Temizlenecek alandaki mevcut engellerin türü ve miktarı

# Temizlik Personellerinin Ortak Özellikleri

- Fiziki görünümü temiz ve bakımlı olmalı
- En az lise mezunu olmalı
- Düzenli, tertipli ve titiz olmalı
- Yaptığı işi iyi bilmeli
- Gereksiz zaman ve enerji harcamaktan kaçınmalı
- Yeterli pratikte ve becerikli olmalı
- Uyumlu çalışkan ve disiplinli olmalı
- İşle ilgili araç gereç ve makineleri kullanma bilgisine sahip olmalı
- Sağlıklı olmalı

# Temizlik Araç Gereçlerinin Düzenlenmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Ağır eşyalar daima aşağı raflara konulmalıdır. (Elektrik süpürgeleri gibi önemli araçlar aşağı raflara koyulmalıdır.)
- Alınması kolay, hafif ve az kullanılan eşyalar, yukarı raflara koyulmalıdır.
- Günlük temizlik kutusu kolay alınabilir yerde olmalıdır.

- 
- Temizlik ilaçlarının kapakları sıkıca kapatılmalıdır.
  - Kapakların çevresi ve kabın dış yüzeyine akan deterjan artıkları nemli bir bezle silinmeli ve yerlerine yerleştirilmelidir.
  - Temizlik ilaçlarının eskiyen ve düşmek üzere olan etiketleri yenilenmelidir.
  - Birbiriyle temasları tehlikeli olabilecek maddeler yan yana bırakılmamalıdır.

# İşgörenlerin Uyması Gereken İş Kuralları

- İşe zamanında gelme
- Üniforma giyme
- Tesis kurallarını uygulama
- İş gereklerini eksiksiz tamamlama
- Temizlik öncesi hazırlıklarını eksiksiz tamamlama
- Ast-üst ilişkilerinde kurallara uygun davranma

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN  
TEŞEKKÜRLER

